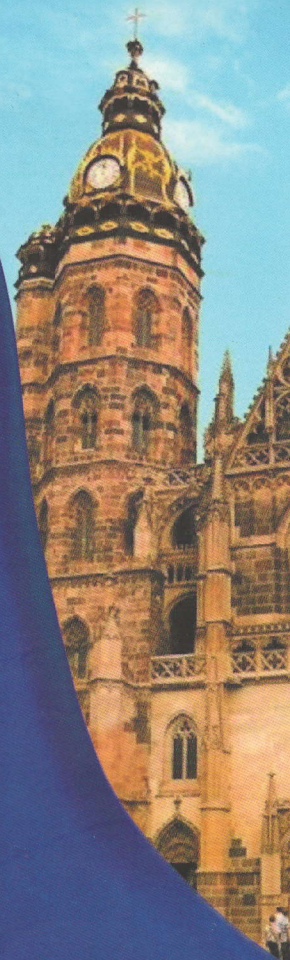

Міністерство
освіти і науки
України

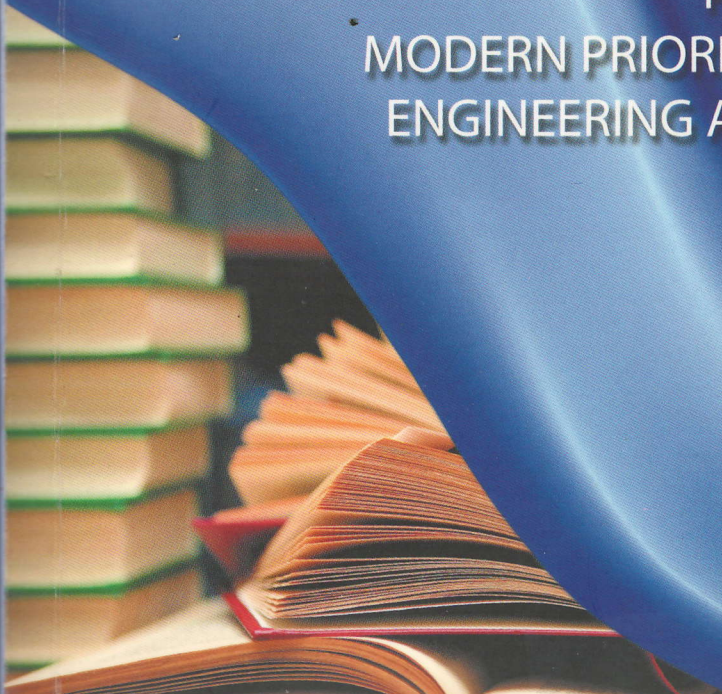

COLLECTION OF INTERNATIONAL
SCIENTIFIC PAPERS

“UKRAINE – EU. MODERN TECHNOLOGY, BUSINESS AND LAW”

PART 1
MODERN PRIORITIES OF ECONOMICS
ENGINEERING AND TECHNOLOGIES

SLOVAK REPUBLIC-
POLAND 2016

Ministry of Education and Science of Ukraine
Chernihiv National University of Technology (Ukraine)
Ptoukha Institute for Demography and Social Studies of the National Academy of Sciences of Ukraine
Scientific-Research Centre of Industrial development problems
of the National Academy of Sciences of Ukraine
Ivano-Frankivsk National Technical University of Oil and Gas (Ukraine)
NGO «Chernihiv European» (Ukraine)
Academic Society of Michal Baludansky (Slovak Republic)
Technical University of Kosice (Slovak Republic)
University of Central Europe (Slovak Republic)
Kosice University of Security Management (Slovak Republic)
Warsaw Management University (Poland)
G. S. Rakovski National Defence Academy (Bulgaria)
Sokhumi State University (Georgia)
Batumi Shota Rustaveli State University (Georgia)
Batumi Navigation Teaching University (Georgia)

UKRAINE – EU. MODERN TECHNOLOGY, BUSINESS AND LAW

APRIL 19–23, 2016

SLOVAK REPUBLIC-POLAND

Collection of international scientific papers

PART 1

**Modern Priorities of Economics
Engineering and Technologies**

Chernihiv 2016

UDK 330(477)+330:061.1ЄС(08)

U31

Published by Academic Council Decision of Chernihiv National University of Technology (Protocol № 2, February 29, 2016). The Collection has been included into the international scientometric database eLIBRARY.RU since 2016.

U31 **Ukraine – EU. Modern Technology, Business and Law** : collection of international scientific papers : in 2 parts. Part 1. Modern Priorities of Economics. Engineering and Technologies. – Chernihiv : CNUT, 2016. – 378 p.

ISBN 978-966-7496-71-5

The collection includes abstracts of the Second international scientific and practice conference «Ukraine – EU. Modern Technology, Business and Law». (Part 1. Modern Priorities of Economics. Engineering and Technologies).

The actual issues and aspects of collaboration between Ukraine and European Union in the direction of economics, engineering and technological developments are highlighted. The prospective directions, innovative approaches and modern views on the prospects of the development of economics, engineering and technologies are considered.

The publication is oriented on scientists, academicians, postgraduates, students and people who are interested in the prospective collaboration between Ukraine and European Union.

Збірник містить тези доповідей Другої міжнародної науко-практичної конференції «Ukraine – EU. Modern Technology, Business and Law» (Частина перша. Сучасні пріоритети економіки. Інженерія та технології).

Висвітлено актуальні питання та аспекти співпраці між Україною та Європейським Союзом у напрямку економіки, інженерії та технологічних розробок. Розглянуто пріоритетні напрями, інноваційні підходи та сучасні погляди щодо перспектив розвитку економіки, інженерії та технологій.

Видання орієнтоване на теоретиків та практиків, науковців, викладачів, аспірантів та студентів, а також зацікавлених перспективами співпраці між Україною та Європейським Союзом у пріоритетних напрямках.

UDK 330(477)+330:061.1ЄС(08)

Chief Editor:

Andrii Shevtsov, Doctor of Pedagogical Sciences, Professor

Deputy Chief Editor:

Serhiy Shkarlet, Doctor of Economics, Professor

Editorial Board Members:

Michal Varchola, Doctor of Sciences, Professor

Miroslav Badida, Doctor of Sciences, Professor

Yozef Mindiash, Doctor of Sciences, Associate Professor

Miroslav Kelemen, Doctor of Sciences, Professor

Ella Libanova, Doctor of Economics, Professor

Liliana Horal, Doctor of Economics, Professor

Mykola Kyzym, Doctor of Economics, Professor

Pavel Charnetski, Doctor of Sciences, Professor

Illia Iliev, Doctor of Legal Sciences, Professor

Larisa Takalandze, Doctor of Economics, Professor

Badri Gechbaia, Doctor of Economics, Associate Professor

Ketevan Goletiani, Doctor of Technical Sciences, Professor

ISBN 978-966-7496-71-5

© Chernihiv National University of Technology, 2016

Кудряшова К.М. СТРАТЕГІЧНІ ПРІОРИТЕТИ РОЗВИТКУ ЛІСОВОГО ГОСПОДАРСТВА УКРАЇНИ	176
Лебедєва В.В. ПРІОРИТЕТИ АГРАРНОЇ ПОЛІТИКИ В КОНТЕКСТІ ДИВЕРСИФІКАЦІЇ ДІЯЛЬНОСТІ АГРАРНИХ ПІДПРИЄМСТВ В УКРАЇНІ	178
Маргасова В.Г., Новомлинець М.А. ОЦІНКА ЗАРУБІЖНОГО ДОСВІДУ СИСТЕМИ ФІНАНСОВОГО КОНТРОЛІНГУ: СУЧАСНІ РЕАЛІЇ ТА МОЖЛИВОСТІ ВИКОРИСТАННЯ НА ПРОМИСЛОВИХ ПІДПРИЄМСТВАХ УКРАЇНИ	180
Маркова Є.Ю. СТРАТЕГІЯ УПРАВЛІННЯ ДІЯЛЬНІСТЮ ПІДПРИЄМСТВ РИБОГОСПОДАРЬКОГО КОМПЛЕКСУ В УМОВАХ ГЛОБАЛІЗАЦІЇ	183
Мартин О.М., Дубиницька П.П. ОРЕНДА СІЛЬСЬКОГОСПОДАРЬКИХ ЗЕМЕЛЬ ЯК ОСНОВНА ФОРМА РИНКОВИХ ОПЕРАЦІЙ ІЗ ЗЕМЛЕЮ В УКРАЇНІ	185
Марченко І.О. СУЧАСНІ ПРІОРИТЕТИ ЕКОНОМІКИ РОЗВИТКУ АГРАРНОЇ ГАЛУЗІ УКРАЇНИ	188
Матвієнко В.В., Орлова Н.С. ДОСВІД РЕАЛІЗАЦІЇ ПРОЕКТУ TWINNING У СФЕРІ ЗАЛІЗНИЧНОГО ТРАНСПОРТУ	190
Махначова Н.М. ЕКОНОМІЧНА ЗЛОЧИННІСТЬ ЯК ВИКЛИК СЬОГОДЕННЯ ДЛЯ ЕКОНОМІКИ УКРАЇНИ	192
Метлушко О.В. ПРОПОЗИЦІЇ ЩОДО ПОЖВАВЛЕННЯ КРЕДИТУВАННЯ РЕАЛЬНОГО СЕКТОРА ЕКОНОМІКИ В УКРАЇНІ	195
Митяй О.В. СТРАТЕГИЧЕСКИЕ АСПЕКТЫ ФОРМИРОВАНИЯ КОНКУРЕНТОСПОСОБНОСТИ	197
Міхєєнко Т.В., Товстиженко Д.П. РОЛЬ ІНСТИТУТІВ ГРОМАДЯНСЬКОГО СУСПІЛЬСТВА У ПРОЦЕСІ РЕАЛІЗАЦІЇ ПОЛІТИКИ РЕГІОНАЛЬНОГО РОЗВИТКУ	200
Молашхія І.К. ЦЕНОВАЯ ПОЛІТИКА І ЦЕНОВІ СТРАТЕГІЇ ПІДПРИЄМСТВА (НА ПРИМЕРЕ ООО „БАРАМБО“)	202
Мохова Ю.Л. РЕФОРМУВАННЯ ЗАЛІЗНИЧНОГО ТРАНСПОРТУ: ВИМОГИ ЄС ТА УКРАЇНСЬКІ РЕАЛІЇ	204
Невесенко А.В. ВДОСКОНАЛЕННЯ ЗАХОДІВ ДЕРЖАВНОЇ ПІДТРИМКИ СТАЛОГО СІЛЬСЬКОГО РОЗВИТКУ	206
Негоденко В.С., Гришов В.В. АНТИКРИЗОВЕ РЕГУЛЮВАННЯ ФІНАНСОВОГО ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ РОЗВИТКУ АГРАРНОГО ВИРОБНИЦТВА УКРАЇНИ	209
Ніколюк О.В. СУЧАСНІ КОНЦЕПТУАЛЬНІ ЗАСАДИ ФІНАНСОВОЇ АРХІТЕКТУРИ АГРАРНОГО ВИРОБНИЦТВА	212
Ніпорко Н.І. РОЛЬ КОНТРОЛЮ РУХУ ГРОШОВИХ КОШТІВ В УПРАВЛІННІ МАЛИМИ ПІДПРИЄМСТВАМИ	214
Олійник С.М. СУЧАСНІ ТРЕНДИ ЦІН НА НАФТУ ТА ЇХ ВПЛИВ НА ПЕРСПЕКТИВИ ЕКОНОМІЧНОГО ЗРОСТАННЯ СВІТОВОЇ ЕКОНОМІКИ	217
Панченко О.І. РОЗВИТОК ВЗАЄМОДІЇ ПІДПРИЄМСТВ ЗАЛІЗНИЧНОГО ТРАНСПОРТУ З СТРАХОВИМИ КОМПАНІЯМИ	220
Панькова А.Д. СОЦІАЛЬНА ВІДПОВІДАЛЬНІСТЬ В ТРУДОВІЙ СФЕРІ ЯК ФАКТОР ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ СТАЛОГО РОЗВИТКУ УКРАЇНИ	222
Перезовова І.В., Бакай М.Л., Кузьміна В.В. ФОРМУВАННЯ СТРАТЕГІЇ ЕКОНОМІЧНОЇ БЕЗПЕКИ НАК «НАФТОГАЗ» ЯК ВЕРТИКАЛЬНО ІНТЕГРОВАНОЇ КОМПАНІЇ	225
Перетяцько Ю.М. СТАН ВИСВІТЛЕННЯ ІНФОРМАЦІЇ ПРО ОРЕНДНІ ОПЕРАЦІЇ У ПРИМІТКАХ ДО РІЧНОЇ ФІНАНСОВОЇ ЗВІТНОСТІ СУБ'ЄКТІВ ГОСПОДАРЮВАННЯ ЗГІДНО З ПСБО 14 “ОРЕНДА”	228
Повжик К.В. ЛІЗИНГ ЯК АЛЬТЕРНАТИВА БАНКІВСЬКОМУ КРЕДИТУВАННЮ	230
Поленкова М.В. РОЗВИТОК ІНФРАСТРУКТУРИ СІЛЬСЬКИХ ТЕРИТОРІЙ, ЯК ОСНОВА ПІДВИЩЕННЯ ЯКОСТІ ЖИТТЯ НАСЕЛЕННЯ	232
Попєло О.В. НАУКОВІ ДОСЛІДЖЕННЯ ЯК МОДЕРНІЗАЦІЙНИЙ ПРІОРИТЕТ РОЗВИТКУ ЕКОНОМІКИ РЕГІОНІВ УКРАЇНИ	235
Порва О.О. СЕК'ЮРИТИЗАЦІЯ АКТИВІВ: ЮРИДИЧНІ ТА ПРАКТИЧНІ АСПЕКТИ	238
Прокопів М.І., Войтків Т.І. АНАЛІЗ СЕРЕДОВИЩА ФУНКЦІОНУВАННЯ ПІДПРИЄМСТВ ГТС УКРАЇНИ В УМОВАХ СУЧАСНИХ ГЛОБАЛІЗАЦІЙНИХ ВИКЛИКІВ	240
Прокоф'єва Г.С. ОСОБЛИВОСТІ ДІЇ ЗАКОНІВ ТА ЗАКОНОМІРНОСТЕЙ РЕГІОНАЛЬНОГО ЕКОНОМІЧНОГО РОЗВИТКУ В СУЧАСНИХ УМОВАХ	243
Проскуріна Н.М. ПЛАНУВАННЯ ДІЙ НЕЗАЛЕЖНОГО АУДИТОРА НА ПІДСТАВІ ОЦІНЕНИХ РИЗИКІВ НЕВИЯВЛЕННЯ З УРАХУВАННЯМ РІВНЯ СУТТЄВОСТІ	245
Роговий А.В. ТІНЬОВА ЕКОНОМІКА ЯК ЗАГРОЗА ЕКОНОМІЧНІЙ БЕЗПЕЦІ ДЕРЖАВИ	247
Рядська В.В. ПРОБЛЕМИ РОЗВИТКУ ІНСТИТУТУ АУДИТУ ЯК СКЛАДОВОЇ РИНКОВОЇ ІНФРАСТРУКТУРИ УКРАЇНИ	250

Основним резервом інвестування в розвиток матеріально-технічної бази галузі повинні стати кошти, одержувані державою за користування морськими біологічними ресурсами, що є державною власністю.

Прийнята модель функціонування рибогосподарського комплексу, заснована на лібералізації економічних відносин, а також системі ціноутворення, яка виключає державне регулювання, призвела до порушення міжгалузевих зв'язків, спаду виробництва на більшості підприємств, різкого зниження обсягів інвестицій в оновлення флоту і берегових виробничих потужностей. Темпи зниження виробничих показників берегових підприємств рибпромислового комплексу виявилися більш значними, порівняно з показниками видобувних підприємств, що позначилося на динаміці і структурі зайнятості трудових ресурсів.

Найбільше зниження чисельності працюючих відбулося в складі галузевих НДІ і проектно-конструкторських організаціях - в 6-7 разів. В значній мірі зниження чисельності працюючих пов'язане зі скороченням обсягів рибопереробки, судноремонтного виробництва, включаючи модернізацію і переобладнання судів.

Список використаних джерел

1. Шабатура Т.С. Соціальні інвестиції як інструмент реалізації соціально-орієнтованого бізнесу / І.Ю.Гришова, Т.С.Шабатура // Вісник Сумського національного аграрного університету. Серія "Економіка і менеджмент". Випуск 4, 2014. – С.183-187.
2. Гришова І.Ю. Аналітичне забезпечення економічного розвитку підприємств з позицій інвестиційної привабливості / І.Ю. Гришова, С.С. Стоянова-Коваль // Проблеми і перспективи економіки та управління : науковий журнал / Черніг. нац. технол. ун-т. – Чернігів : Черніг. нац. технол. ун-т, 2015. – № 2. – С. 195-204.
3. Бондаренко В.М. Теоретико-методологічні основи управління реструктуризацією переробних підприємств аграрного виробництва / І.Ю. Гришова, В.М.Бондаренко // Науковий журнал «Бізнес Інформ», 2015. - №9. - С.365-370.
4. Митяй О. В. Основные аспекты стратегического развития предприятия агропромышленной сферы / О. В. Митяй // Стратегическое планирование развития городов и регионов. Памяти первого ректора ТГУ С.Ф. Жилкина: IV Международная научно-практическая конференция (Тольятти, 30 июня 2014 года): сборник научных трудов: в 2 ч./ отв. ред. Ю.А. Анисимова.– Тольятти: Изд-во ТГУ, 2014.– Ч.1.– С.74-79
5. Скупський Р.М. Марікультура Чорного моря – концептуальні засади створення рибогосподарського кластеру / Р.М. Скупський // Економічний форум. – 2015. - №1. – С.86-101.
6. Болтачев О.Р. Аналітичний обзор современного состояния морского рыболовства и аквакультуры [Текст] / О.Р. Болтачев // Морской экологический журнал. - №4. Том 4. – 2007. – С. 5-7.
7. Яркіна Н.Н. Управление рыбным хозяйством Украины: этапы реформирования и современная государственная политика / Н.Н. Яркіна // Економіка АПК. - №11. – 2013. – С. 85-91.
8. Красноруцький О. О. Теоретико-методологічні аспекти оцінки розвитку конкуренції та ефективності збуту сільськогосподарської продукції / О. О. Красноруцький // Вісник ТНЕУ. — № 2 (53). — 2013. — С. 90-99.

Мартин Ольга Максимівна, канд. екон. наук, доцент

Дубинецька Павліна Петрівна, канд. екон. наук

Львівський державний університет безпеки життєдіяльності, м. Львів, Україна

ОРЕНДА СІЛЬСЬКОГОСПОДАРСЬКИХ ЗЕМЕЛЬ ЯК ОСНОВНА ФОРМА РИНКОВИХ ОПЕРАЦІЙ ІЗ ЗЕМЛЕЮ В УКРАЇНІ

Становлення ринкових відносин у перехідній економіці України передбачає функціонування всіх факторів виробництва в єдиному ринковому середовищі. Здійснення земельної реформи і докорінне реформування відносин власності на землю зумовлюють поступове формування цивілізованого ринку сільськогосподарських земель. Ринок

землі ми розглядаємо як є екологоекономічне поняття, оскільки раціональне і ефективне використання земель передбачає досягнення економічного ефекту із одночасним збереженням і поліпшенням земель у процесі їх використання. Ринок землі реалізується за допомогою таких ринкових операцій, як купівля-продаж, оренда, іпотека, обмін.

На сучасному етапі становлення ринку земель сільськогосподарських купівля-продаж земельних ділянок не здійснюється. Неможливість купівлі-продажу землі сьогодні пояснюється, по-перше, відсутністю платоспроможного попиту на землю; по-друге, недопущенням спекуляції із землею і можливістю перетворення її на об'єкт тіньового ринку; по-третє, відсутністю повноцінного земельного кадастру та інфраструктури земельного ринку, яка обслуговує трансакції із землею; по-четверте, розвитком агропромислового виробництва, яке потребує великих інвестицій, а впровадження купівлі-продажу відволікало б кошти із сільського господарства; по-п'яте, відсутністю чітко визначеного правового поля; по-шосте, необхідністю запровадження, в першу чергу, ринкового механізму господарювання в аграрному секторі національної економіки. На сучасному етапі розвитку мораторій на купівлю-продаж земель сільськогосподарського призначення продовжено до 1 січня 2017 р., ринок землі реалізується за допомогою оренди. На початок 2014 року 6,82 млн осіб отримали сертифікати на право на земельний пай, власники яких уклали 4,74 млн договорів оренди (69,5%). Площа переданих в оренду земельних ділянок і паїв становить 17,4 млн га. У 2013 році середній розмір орендної плати в Україні становив 628,3 грн. за 1 га при середній нормативній грошовій оцінці 1 га ріллі 20635 грн. [4, с. 84-85].

Оренда землі широко поширена в багатьох країнах. У країнах із розвинутою ринковою економікою лише 3% сільськогосподарських угідь купується чи продається, зокрема, в США та Ірландії – 1,2%, Великобританії, Франції та Італії – 2,0, Німеччині, Голландії, Бельгії – 1,5–2,5, у Данії – близько 4% земельного фонду. У країнах Східної та Центральної Європи оренда у землекористуванні становить понад 40%, зокрема у Словенії – 8%, Польщі – 20, Болгарії – 75, Словаччині – 96% [7]. У більшості країн ЄС законодавчо визначається також мінімальний термін оренди для фермерів, що використовують найману працю. В Італії це 15 років, Франції, Бельгії, Люксембургу – 9, Греції – 4 роки. В Угорщині близько 60% продуктивної землі обробляється орендарями, і ця частка зростає рік у рік [3, с. 34]. В Німеччині близько третина сільськогосподарських земель знаходиться у державній власності, вони надаються в короткострокову та довгострокову оренду з правом викупу. Орендар має сам обробляти землю та проживати у відповідній сільській місцевості, де знаходиться земля.

В Україні у структурі договорів оренди станом на 1 січня 2012 року більшість їх укладено на термін 4-5 років (39,4%), 11,3% – на термін 1-3 роки, 34,5% – на термін 6-10 років, тільки 14,8% – на термін більше 10 років [2, с. 57]. Крім короткострокової оренди неринковими проявами на земельному ринку є переважання натуральної форми виплати орендної плати (на 01.01.2012 року частка грошової виплати становила 31,4%) [2, с. 57] та низький її рівень. На початок 2012 року розмір орендної плати в розрахунку на 1 гектар орендованої землі у середньому складав 327,5 грн [2, с. 57]. Розмір орендної плати є дуже низьким, в порівнянні ще у 1998 році за 1 га орендованих площ сплачували у Чехії 19 дол., Словаччині – 43, Польщі – 59, Словенії – 71, Болгарії – 73, Угорщині – 75 та Албанії – 177 дол. [7].

Короткострокова оренда в Україні не сприяє ефективному використанню земель, збереженню і зростанню родючості ґрунтів, оскільки строки оренди повинні визначатися сівозмінами. Виникає проблема збереження орендованих земель в єдиному масиві господарюючого суб'єкта. Сьогодні в результаті паювання сформувалися невеликі за площею земельні ділянки, що значно ускладнює дотримання вимог агрокультури. Рес-

мір середнього значення земельного паю становить 4,2 га. Середні розміри земельних масивів у аграрному секторі становлять: для господарських товариств – близько 908 га; сільськогосподарських кооперативів – 875 га, для приватних підприємств – 620 га, фермерських господарств – 182 га, особистих селянських господарств – 8-10 га землі. Економічно обгрунтована площа земельних ділянок для ведення товарного сільськогосподарського виробництва повинна складати 100-400 га землі – в цьому випадку можна забезпечити високу ефективність аграрного виробництва [5]. Реальна ситуація на земельному ринку обумовлює потребу консолідації земель, що передбачає Закон України “Про ринок земель”, прийнятий Верховною Радою у першому читанні. Під консолідацією земель розуміють “земельні правовідносини, спрямовані на забезпечення наукового і економічно обгрунтованого удосконалення розмірів (площі) земельних угідь шляхом об’єднання (злиття, приєднання) земельних ділянок з метою забезпечення їх ефективного та раціонального використання власниками землі та/або землекористувачами” [1, с. 148].

Практика господарювання підтверджує, що чимало українських фермерів не дотримуються наукової системи сівозмін, спостерігається перенасичення посівів ґрунтовиснажливими сільськогосподарськими культурами, недостатнє використання гербіцидів і органічних і мінеральних добрив. Щоб уникнути екологічних втрат, пов’язаних з деградацією ґрунтів, зниженням їх родючості, в Україні 19 червня 2003 р. прийнято Закон України “Про охорону земель”. Захист від ерозії ґрунтів, інвестиції на підвищення їх родючості, агрохімічне обстеження покладаються як на орендаря, так і на власника землі. В орендному договорі запроваджуються обов’язкові умови використання землі, збереження і підвищення родючості ґрунтів, визначається сума інвестицій в земельну ділянку, спрямованих на підвищення родючості. Ця сума вкладень включається в орендну плату, поділяється порівну, а частка вкладу, що припадає власнику землі, вираховується із орендної плати. Реалізація вимог цього закону повинна враховувати досвід розвинутих країн світу. Так, у США фермер позбавляється права на одержання будь-якої фінансової підтримки з боку уряду, якщо він не матиме схваленого Службою охорони ґрунтів плану ефективних ґрунтозахисних заходів і не здійснюватиме їх на еродованих землях.

У цілому орендні земельні відносини в Україні характеризуються низькою економічною та екологічною ефективністю. Так, виробництво валової продукції сільського господарства в розрахунку на 1 га сільськогосподарських угідь в Україні в останні роки становило в середньому 270 євро, тоді як у країнах ЄС – понад 2 тис. євро, тобто у 8 разів більше [6, с. 12]. В Україні, на нашу думку, важливо сформувати сприятливі макроекономічні умови і створити широке правове поле. На наш погляд, в Законі України “Про оренду земель” необхідно внести зміни, зокрема, по-перше, передбачити створення спілок власників земельних ділянок як суб’єкта ринку землі, які регулюватимуть орендні відносини шляхом укладання орендних договорів, контролюватимуть дотримання орендарями умов договору, а при необхідності контролюватимуть процес виділення земельних паїв в натурі одним масивом, не допускаючи парцелізації земельних масивів, а також сприятимуть збільшенню довгострокової оренди шляхом посилення екологічного контролю та моніторингу орендного землекористування. По-друге, в законі повинна бути передбачена чітка вимога відображення в договорі оренди якісного стану земельної ділянки, що стане реальною підставою фактичних зобов’язань орендаря щодо збереження орендованої землі. З цією метою органам державної системи управління земельними ресурсами необхідно прискорити роботи з проведення суцільної паспортизації земель сільськогосподарського призначення. По-третє, доцільно законом передбачити адміністративну відповідальність орендарів за несвоєчасну сплату орендної плати.

Отже, на даному етапі розвитку ринку землі в Україні оренда стала визначальною формою ринкових операцій. На наш погляд, в найближчі роки оренда землі є єдиним засобом оптимізації землекористування в аграрній сфері, а також найбільш ефективним механізмом на шляху становлення нових господарських формувань в аграрному секторі національної економіки, а також їх швидкої адаптації до ринкових умов; при вирішенні низки проблем, які виникають в умовах орендних відносин, оренда в Україні сприятиме ефективному землекористуванню і господарюванню на землі.

Список використаних джерел

1. Барабаш Р.М. Стан і перспективи законодавчого регулювання консолідації земель в Україні / Р.М. Барабаш // Науковий вісник НУБіП України. – 2011. – Вип. 157. – С.144-151.
2. Бредіхін О.О. Економічні аспекти контролю збереження родючості ґрунтів при оренді земельних часток (паїв) / О. О. Бредіхін // Агросвіт. – 2012. – № 15. – С. 56-61.
3. Деякі інституціональні аспекти земельних відносин в Україні: стан і напрями вдосконалення / І.Н.Бистряков, О.С.Новаторов, Т.С.Ніколаєнко, О.О.Кучер, В.М.Будяк; НАН України, РВПС України. – К., 2002. – С. 24-42.
4. Коритник М.В. До питання орендних відносин при використанні земельних часток (паїв) сільськогосподарського призначення / М.В. Коритник // Економіка АПК. – 2014. – № 11. – С. 84-91.
5. Перспективи створення спеціалізованої установи для управління землями сільськогосподарського призначення [Електронний ресурс] / Офіційний сайт Державного агентства земельних ресурсів України. – Режим доступу: http://www.dkrz.gov.ua/terra/control/uk/publish/article?art_id=118575&cat_id=20657.
6. Саблук П.Т. Основні напрями розроблення стратегії розвитку агропромислового комплексу в Україні / П.Т. Саблук // Економіка АПК. – 2004. – № 12. – С.18-26.
7. Tillack, P. and Schulze, E. (2000), Land Ownership, Land Markets And their Influence on the Efficiency of Agricultural Production in Central and Eastern Europe, pp. 123–124.

Марченко Ірина Олександрівна, аспірант кафедри глобальної економіки
Національного університету біоресурсів і природокористування України

СУЧАСНІ ПРІОРИТЕТИ ЕКОНОМІКИ РОЗВИТКУ АГРАРНОЇ ГАЛУЗІ УКРАЇНИ

Пріоритети Спільної аграрної політики (САП) країн ЄС важливі для України як цільові орієнтири для формування і реалізації виваженої сучасної аграрної політики, яка здатна забезпечити збалансованість розвитку аграрної галузі [1]. Основними економіко – соціальними пріоритетами при цьому постає розвиток аграрної галузі у розрізі сільськогосподарського зростання внаслідок орієнтації державного регулювання на соціально – економічний розвиток громад; ефективного використання локальних ресурсів для збереження екосистем та попередження негативних ризиків зміни клімату. Впровадження інновацій в аграрній економіці має бути досягнуто шляхом підвищення конкурентоспроможності фермерів та їх залучення до ланцюгів доданої вартості, стимулювання розвитку партнерських стосунків із переробними підприємствами та гарантування захисту прав сільськогосподарських виробників шляхом розвитку професійних та неурядових організацій, сприяння диверсифікації зайнятості в сільській місцевості (аграрної і не аграрної), що забезпечуватиме зростання сільської економіки [2].

Спільна аграрна політика ЄС поєднує елементи регуляторно-ринкової, цінової, зовнішньоторговельної й структурної політики. Оскільки в аграрній економіці галузевий і територіальний фактори інтегровані в одне ціле, поступово цілі САП змістились до гармонізації стаого розвитку аграрної галузі. Сучасну аграрна політика ЄС функціонує у рамках регіональної, у першу чергу структурної, політики [3]. САП ЄС в широкому розумінні – це